

DE G R E N S O V E R

De komende maanden zijn van cruciaal belang voor de Limburgse Maas. Het spectaculaire Grensmaas-project gaat de inspraak in, nadat het de afgelopen jaren in een milieu-effectrapportage onderzocht en verbeterd is. De bevolking kan nu haar oordeel vellen over een evenwichtig plan dat, als het wordt uitgevoerd, zowel economisch als ecologisch een nieuwe basis onder het gebied zal leggen.

Van het begin af aan besteedt het Natuurhistorisch Genootschap aandacht aan dit voor de natuur zo kansrijke project. Sinds 1995 doet zij dit door de publicatie van themanummers, waarin de natuur van de Grensmaas en de aangrenzende Maasplassen centraal staan.

Er zijn in deze gebieden inmiddels zo'n 25 natuurontwikkelingsprojecten gestart en hoewel vaak klein van omvang laten ze toch al zien welke rijkdommen ons te wachten staan bij grootschaliger uitvoering van natuurontwikkeling. Niet voor niets gingen de vorige drie themanummers vooral over de flora en fauna van deze gebieden.

Daarbij is dikwijls de relatie met de andere delen van het Maasdal ter sprake gebracht (o.a. bij het transport van sediment, zaden, libellenlarven e.d.) zonder dat we werkelijk een idee hadden van wat zich in andere delen van het Maas-stroomgebied afspeelde.

Voor dit vierde themanummer leek het ons daarom interessant om te laten zien dat het Grensmaas-project inmiddels is ingebed in een hele reeks initiatieven voor een schonere, natuurlijker en veiliger Maas. Die initiatieven lopen van bron tot monding zoals het artikel van Martine Lejeune laat zien, maar komen ook van organisaties als het Waterschap Roer en Overmaas en de WML, zoals te lezen valt in de artikelen van Marniks Maris, resp. Jan Bouman en mede-auteurs.

Als gevolg van het in 1996 langs de Grensmaas getekende protocol is een netwerk van samenwerkende natuurorganisaties ontstaan, die elkaar ondersteunen bij initiatieven voor een natuurlijker Maas. Deze samenwerking komt onder andere tot uiting in een gemeenschappelijk kuddebeheer. Het artikel van Renée Meissner en mede-auteurs gaat daar verder op in.

Een belangrijk deel van dit themanummer is gewijd aan de Noord-Limburgse Maas. Want terwijl de meeste lezers inmiddels vertrouwd zijn met de plannen voor de Grensmaas staan er even verderop, langs de veel minder bekende 'Zandmaas' ingrepen voor de scheepvaart en veiligheid op stapel met verstrekende gevolgen. Ook hier is het voor de ontwikkeling van natuur en landschap van groot belang dat er de komende maanden de juiste beslissingen worden genomen. Pierre Verbraak en Alphons van Winden schetsen in hun bijdragen het perspectief voor de Zandmaas. Om ook hier snel voorbeelden van natuurontwikkeling te laten zien is de Stichting Ark in samenwerking met het Waterschap Peel en Maasvallei en Bureau Maaswerken gestart met een vijftal gebieden, waar de afgelopen jaren klei is afgegraven voor de aanleg van kades. Beheerder/voorlichter Keesjan van den Herik doet verslag van zijn bevindingen langs de Zandmaas.

Al deze artikelen bevestigen het beeld van een groeiend draagvlak voor natuurontwikkeling in het Maasdal. Dit brengt de uitvoering van het Grensmaasplan dichterbij en opent de deuren naar een natuurlijker Zandmaas. In het volgende themanummer hopen we daarvan de eerste concrete uitwerkingen te kunnen verslaan.

De redactie

Dit speciale themanummer werd volledig

gefinancierd door:

de Vereniging Natuurmonumenten en

het Wereld Natuur Fonds

Vereniging
Natuurmonumenten

